

Overweging Kerstavondviering (in Aula Augustinianum, tegenover Glorieux)

Thema : Word wakker!

Lezingen: Jesaja 9,1-3.5-6 en Lucas 2,1-14

Dinsdag 24 december 2019   Joost Koopmans, osa

De herders in het evangeliieverhaal vertegenwoordigen de armen en verachten in de samenleving van het Israël in die tijd. Zoals voor Jezus geen plaats was in de herberg, zo werden velen buitengesloten. Het leven van de herders was zó verlopen, dat ze nog eerder vertrouwen stelden in dieren dan in mensen. Van hen verwachtten ze niets meer, zoveel bagger hadden ze over zich heen gekregen.

Maar dan opeens, midden in de nacht, midden in hun leven, worden ze wakker geschud door een engel. Dat wil zeggen: hun verlangen naar een beter leven dat in hen sluimert, wordt door een goddelijke aanraking opnieuw gewekt, en ze gaan op zoek naar redding uit hun grauwe bestaan.

Wie zoekt vindt. De herders vonden het kind in een voerbak dat hen was aangekondigd als 'de God-met-ons.' Die hele ontmoeting tussen het jonge gezin in de stal en de herders was een moment van herkenning: *'Hé, we begrijpen elkaar! God is geboren onder ons die kwetsbaar en uitgestoten zijn. Hij wil een God zijn van gewone mensen!'*

Dat was toen, in de tijd van keizer Augustus, aan het begin van onze jaartelling. Maar hoe kijken wij nu, dit jaar, vanuit onze situatie naar dit oude verhaal?

De engel verkondigt de geboorte als iets dat 'heden' gebeurt. Het gaat niet om de mededeling van een historisch feit, om iets dat ooit, toen en toen is gebeurd.

Het gaat om een actuele verkondiging: die geboorte van God met ons is hier en nu van belang, van belang in de tijd waarin wij leven. Zoals de herders zich de dupe voelden van de joodse elite, zo voelen wij ons in deze tijd bezorgd over ons gemeenschappelijk huis, de aarde. Wij hebben die aarde in bruikleen gekregen. *'Draag er zorg voor'*, zegt de Schepper tot ieder van ons. Dus niet: *'doe er maar mee wat je wilt.'*

Hedendaagse profeten, zoals paus Franciscus, laten ons inzien dat dat wel is gebeurd. In zijn encycliek *Laudato Si* van vier jaar geleden ontfermt hij zich over ons gemeenschappelijk huis de aarde.

We zijn jaren bezig geweest met expansie en veroveren, waardoor de hulpbronnen van de aarde steeds verder werden aangetast. We bedreigen het klimaat door alles op te offeren aan een luxe leven. Daardoor is niet alleen de aarde onverantwoord opgewarmd, maar is ook de ongelijkheid toegenomen tussen rijk en arm.

We kunnen een nieuwe start maken door onze economie ten dienste te stellen van het algemeen welzijn van alle mensen.

Dit zijn grote woorden en een verdere uitweiding zou nodig zijn, maar daar hebben we nu geen tijd voor.

Wat we in ieder geval gezien hebben (wéér gezien) op de recente klimaattop in Madrid, is dat de financiële grootmachten het probleem van de opwarming van de aarde bagatelliseren, en zo ook de ongelijkheid tussen arme en rijke landen in stand houden.

Hoe hoopvol is het dan dat juist jongeren zich wereldwijd roeren in het belang van het klimaat. Ze voeren een soort kruistocht in spijkerbroek voor het behoud van de aarde en tegen de laksheid en halfheid waarmee de overheid de klimaatverandering aanpakt.

Hun grote voorbeeld is natuurlijk de 16-jarige Greta Thunberg die de hele wereld op z'n kop zet door zich sterk te maken voor een beter klimaat.

'Hoe durven jullie, politieke en economische machthebbers, onze toekomst te verkwanselen?' En zie hoeveel bagger – al dan niet seksistisch getint – zij over zich heen krijgt. 'Snotneus' noemt de ene president haar. En de ander spot met haar uitverkiezing als 'person of the year' door Time-magazine. Ja, zo gaan wereldleiders ook met kleine profeten om.

Maar afgelopen april ontmoette zij paus Franciscus bij een audiëntie op het St. Pietersplein. Greta droeg een bordje bij haar met daarop het werelddol-logootje van de Laudato Si – jongerengeneratie en de tekst: 'Join the Climat Strike.'

De paus begroette haar enthousiast, bedankte haar en moedigde haar aan voor haar inzet voor milieu-bescherming.: 'Ga door Greta, gewoon doorgaan!' En zij bedankte de paus voor zijn inspanningen ter verdediging van de planeet. De hele ontmoeting tussen deze twee die je op you-tube kunt zien, straalt een moment uit van: 'hé, wij begrijpen elkaar!'

Noot Redactie: <https://www.facebook.com/watch/?v=566006890576170>

'Hé, wij begrijpen elkaar!' Zou dat ook niet het lichtpuntje kunnen zijn tussen paus Franciscus en óns?

Want hij opent onze ogen om op een andere manier naar 'kerk' te kijken. Niet als een mooi en prachtig gebouw, maar als een veldhospitaal met de opdracht: 'Werk aan de winkel.'

En dat klikt: want wij Nederlanders zijn niet meer zo binnenkerkelijk, zo vroom, zo orthodox...

Als je vanavond hier het kerstfeest viert, als je op een eigentijdse wijze bij de beweging van Jezus Christus wilt horen, kom dan in actie voor een nieuw soort welvaart....

Een welvaart namelijk die het welzijn van alle volken op aarde ten goede komt. Een welvaart dus die de natuur beschermt, de economie hervormt en de aarde eerlijk deelt.

Laudato Si put hierbij uit bijbelse visioenen waarin donkere tijden worden opgeheven door een koning van vrede, en Gods goede schepping zal uitlopen op een nieuwe hemel en een nieuwe aarde.

En wij worden aangemoedigd tot een strijdbaar streven naar recht en gerechtigheid.

'Wordt wakker!' luidt dan ook onze kerst-oproep. Blijf niet steken in sombere diagnoses. Na de magere resultaten van de klimaatop zei Greta: *'Ik heb gezien dat er hoop is. Die komt niet van de overheden en bedrijven, maar van burgers.'*

We kunnen het zelf doen, in het groot en in het klein. Het ligt er maar aan waar je verantwoordelijkheden liggen. En voor degenen die zich herkennen in paus Franciscus: de kerk is een veldhospitaal en vergt van ons dat we onze handen uit de mouwen steken.

Ons lichtend voorbeeld is daarbij Jezus Christus.

Wat goed dat je gekomen bent, om zijn geboorte hier opnieuw te vieren. Want om zijn licht te laten schijnen in jouw leven, heb je wel een oplaadpunt nodig. Je moet wel aangesloten blijven op de bron, anders komt er toch weer een moment dat je ronddoelt in het donker....

Joost Koopmans osa

PS:

Wie op deze preek wil reageren,
of wie wil napraten over de encycliek Laudato Si
kan een mail sturen naar
joost.koopmans@online.nl